

Reformationsgudstjeneste i Maribo Domkirke den 31. oktober kl. 19.00

Præludium/kor: FØRSTE AFDELING

Salutation + Kollekt

1. salme: 487, Nu fryde sig hver kristen mand

1. Læsning: Sl 34,2-9

Trosbekendelse

Solister: ANDEN AFDELING

2. Læsning: Rom 3.21-24

2. salme: 289, Nu bede vi den Helligånd

Prædiken, 1. del

Kor: TREDJE AFDELING

Prædiken, 2. del,

Kirkebøn, Apostolsk velsignelse

Solister: FJERDE AFDELING

3. salme, 582, At tro er at komme (*Laubs mel*)

Altergang (*C-ritual uden musikledsagelse*)

4. nadversalme: 321, O kristelighed, vers 6

Kollekt

Velsignelse

5. salme: 336, Vor Gud er så fast en borg

Postludium/kor: FEMTE AFDELING

1. Læsning:

Jeg vil prise Herren til alle tider,
min mund skal altid lovsynge ham.
Jeg fryder mig over Herren,
de ydmyge hører det med glæde.
Ophøj Herren sammen med mig,
sammen vil vi hylde hans navn!

Jeg søgte Herren, og han svarede mig,
han befriede mig for al min frygt.

De, som retter blikket mod ham, stråler af glæde,
deres ansigter skal ikke forgræmmes.

Den hjælpeløse råbte, og Herren hørte ham,
han frelste ham af alle hans trængsler.
Herrens engel lejrer sig omkring dem, der frygter ham,
og han udfrier dem.

Smag og se, at Herren er god;
lykkelig den mand, der søger tilflugt hos ham.

2. Læsning:

Men nu er Guds retfærdighed åbenbaret uden lov,
bevidnet af loven og profeterne,
Guds retfærdighed ved tro på Jesus Kristus for alle,
som tror. Der er ingen forskel;
for alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud,
og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved
forløsningen i Kristus Jesus.

Rom 3.21-24

Prædiken 1. del

Den 31. oktober i 1517 slog Martin Luther sine 95 teser mod kirkes afladshandel op på porten til slotskirken i Wittenberg – uden at vide hvilke konsekvenser det skulle få for kirken og samfundet.

Han ville blot have ryddet op i misforståelser og magtmisbrug; at mennesker skulle kunne betale aflad for deres syndere.

Guds nåde er ikke til købs – den er gratis.

I dag 500 år efter fejrer vi reformations jubilæum her i Maribo Domkirke og over alt i verdenen, hvor der anslås at være 800 millioner protestantiske kristne.

Luther havde nok til hensigt at ændre kirkens tankegang, men ikke at splitte den. Han var ”blot” drevet af spørgsmålet: ”Hvordan finder jeg en nådig Gud?” For forudsætningen for afladstanken var en dømmende og straffende Gud.

Tankegangen var for 500 år siden gennemsyret af en forståelse af Gud som verdens centrum i samfundet. Kirken var placeret på et højdedrag i landskabet eller på en plads i byen, som det omliggende samfund var orienteret imod. Arkitekturen, kulturen og strukturen i samfundet vidnede om Gud som verdens centrum.

Men hvordan var den Gud – det var jo helt afgørende – retfærdig og dømmende eller barmhjertig og nådig? Hvis Gud var retfærdig ud fra en menneskelig målestok, så skulle mennesker dømmes og straffes for deres syndige gerninger, og den straf kunne man altså ikke købe aflad for.

Hvis mennesker selv skulle gøre sig fortjent til frelsen, så skulle man være lige så perfekt som Jesus. Trods alle sine anstrengelser for at leve et syndfrit liv, erfarede Luther, at hverken han eller andre evnede det. Intet menneske er perfekt – eller sagt på en anden måde, så er alle mennesker syndere.

Der vil altid være en skjult dagsorden drevet af en evige kredsen om sig selv, en egoistisk tænke sig selv først. Så kunne det tænkes, at Gud på én gang kunne være både retfærdig og nådig? Spørgsmålet om, hvordan man finder en nådig Gud, var derfor det vigtigste for Luther.

Han søgte og fandt svaret i den passage fra Romerbrevet, I hørte lige før. Luther opdagede, at Guds retfærdighed er helt forskellig fra menneskers forståelse af retfærdighed. Gud skænker sin nåde til alle mennesker ganske gratis.

”Alle har syndet”, som der står i Romerbrevet ”

og alle har mistet herligheden fra Gud,
og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde
ved forløsningen i Kristus Jesus.”

Gud er ikke streng og dømmende,
men barmhjertig og nådig. Det afgørende er derfor at
tro på, at Kristus har frelst os – og frelse var for Luther
at komme direkte i himlen og springe skærsilden og
helvede over.

Luther formulerede sin nye erkendelse som:
”at mennesket retfærdiggøres af tro alene,
ikke ved gerninger.”

Synden, den menneskelige selvoptagethed,
kan vi ikke selv arbejde os fri af,
men vi kan blive befriet fra den ved at tage imod Guds
nåde – og det forudsætter tro på en nådig Gud.

Derfor var det vigtigste spørgsmål for Luther:
”Hvordan finder jeg en nådig Gud?”

...

(musik)

Prædiken 2. del

Samfundet har forandret sig radialt siden Martin Luther slog sine 95 teser op på kirkedøren i Wittenberg i et opgør mod sin samtids forståelse af Gud, drevet af spørgsmålet om: ”Hvordan finder jeg en nådig Gud?”

Jeg tror, mange mennesker vil blive tomme i blikket eller slå blikket ned, hvis de blev stoppet på gaden af en journalist, der med en mikrofon under næsen stiller dem spørgsmålet: ”Hvordan finder man en nådig Gud?” Umiddelbart vækker spørgsmålet ikke genklang hos os i dag.

Danskerne bliver imidlertid med jævne mellemrum af diverse medier og opinionsundersøgelser spurgt, om de tror på, at der findes en Gud. Svarene varierer, afhængigt af hvordan spørgsmålet er formuleret, men generelt tegner der sig et billede af, at der er en iboende religiøsitet i størstedelen af befolkningen – ofte udtrykt ved en tro på, at der findes mere mellem himmel og jord. Men om det ”mere mellem himmel og jord” er identisk med den kristne Gud, afhænger af, hvordan vi forstår Gud i dag.

Så man kan spørge om det overhovedet giver mening at tale om en nådig Gud i vores samtid? Kan vi bruge

Luthers tankegods til noget her 500 år efter reformationen?

Ja absolut!

Følelsen af personlig utilstrækkelighed er også fremherskende i dag – blot i en anden indpakning. Eksempelvis skriver en højskolelærer, at ungdommen ikke er, hvad den har været:

”Den drikker mindre, er mindre kriminell, er mere pligtopfyldende og langt mere optaget af at leve op til samfundets krav end tidligere generationer.”

De unge presser sig selv og deres præstationer til det yderste, nøjagtig som munkene gjorde. Vi kender dem fx som 12-tals pigerne, hvis verden styrter sammen med et 4 eller 7-tal. De er drevet af tanken om at være perfekte og følelsen af ikke at være gode nok.

I deres stræben efter den perfektion de aldrig kan opnå, frygter de omverdenens dom, alt imens de dømmes og straffes sig selv – med depression, angst, stress eller anoreksi til følge. Og hvad kan vi gøre ved det? spørger højskolelæreren, og svarer selv: ”Kast Luthers arv i favnen på de unge, men lad for Guds skyld være med at sige, at det er kristendom.” For vi har fortsat brug for en nådig Gud – ikke til at frikende

os fra Guds straf – men til at frikende os for vore egne domme og straffe.

Ex fortalte en kvinde i 30'erne i et interview, hvorfor hun var gået ned med stress. Andre betragtede hende som en stor succes. Hun havde altid været resultatorienteret i sit arbejde, effektiv og dygtig. Hun var vellidt blandt kollegaerne, fordi hun altid virkede som én, der havde styr på livet og havde overskud.

Hendes chefer synes, hun var fantastisk, alligevel skiftede hun ofte job. Dybest set fordi hun var bange for, at andre skulle opdage, at hun slet ikke var så dygtig, som de troede.

For hvad omverdenen ikke kunne se, var, at hun indeni var angst for en dag at fejle, afsløre sin uvidenhed og ikke nå sine mål. Så ville kollegaerne og chefen opdage dét, hun selv godt vidste – nemlig at hun ikke var perfekt, at hun var utilstrækkelig og fuld af fejl og mangler.

Hun var ekspert i at skjule følelsen, men en dag kunne hun ikke klare det indre pres længere. Koncentrationen svigtede, hun kunne ikke falde i søvn og blev til sidst sygemeldt pga. stress. Og hun er ikke alene.

De nyeste tal fra 2017 – her 500 år efter Luthers opgør med ideen om det perfekte menneske – viser, at hver syvende dansker rammes af stress. Så på spørgsmålet om, vi stadigvæk kan bruge Luthers tanker her 500 år efter reformationen, er svaret et rungende JA! Vi har mere end nogen side brug for en nådig Gud.

Når vi er stærke og kan klare det hele selv, så går vi så nemt i omløb om os selv, og kommer til selv at tage æren for vore succeser i livet. Det er næring til egoet – men ikke til mit Gudsforhold. Får her får Gud ikke en chance.

Men prisen er høj, for vi bliver nødt til at skjule vores viden om, at vi ikke er så perfekte, som vi gerne vil have, at omverden tror.

Når facaden så krakelerer, og vi mennesker går ned med stress, depression eller angst, så ser verdenen, at vi kun er helt almindelige mennesker. Og står man så der blottet, sårbar og ramponeret tilbage, så kan dommen over en selv være ubarmhjertig.

Men det er netop, når der går hul på facaden, at Guds lys kan strømme ind i vores mørke og oplyse vores indre skyggesider. Alle mennesker har sprækker og sår, områder af livet, hvor noget i os er brudt.

Ingen er hele under den glatte overflade, selvom vi gør hvad vi kan, for at skjule det for omverdenen. Men alle de sår og skrammer livet har givet os, er i virkeligheden åbninger eller vinduer, hvor Guds lys kan trænge igennem.

Det er alt
det, vi skammer os over,
det vi ikke formår,
det vi ikke når,
det vi ikke magter og
dér, hvor vi ikke føler vi lykkedes
– lige nøjagtig dér i vores ufuldkommenhed,
kan Guds kærlighed sætte sig igennem.

Vi søger det perfekte liv, den perfekte gudstjeneste, den perfekte musik, den perfekte prædiken, det perfekte program, at være den perfekte forælder, den perfekte ægtefælle, den perfekte datter eller søn, den perfekte medarbejder ... I kan selv fortsætte rækken af ønsker om perfektion. Men målet er ikke det perfekte liv, men at tage imod den kærlighed, som den nådige Gud rækker os – og række den kærlighed videre til vor næste.

Det er den nådige Gud, som Luther gravede frem i Romerbrevet for 500 år siden, og den Gud har vi også brug for i dag.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,
du som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen